

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

CIRQUE AMERICAIN

Musical voor jongeren en volwassenen

door

Frank van Mossevelde

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
1997
Nr.2412

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden degeldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

Wettelijk depot D/1997/220/46
ISBN 90-385-0506-X

© 1997 Toneelfonds J. Janssens/Frank van Mossevelde

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het *stuk* speelt zich af op twee vlakken : enerzijds worden de belevenissen geschetst van een toneelgezelschap (De Vlaamse Helden' genoemd) dat naar Amerika trekt, anderzijds krijgen we *scènes* te zien uit *het toneelstuk dat ze voorbereiden* : 'Eldorado', naar *Consciencés 'GoucUand'*. De scènes uit het *Eldorado-verhazA* verschillen naar vorm duidelijk van de 'Vlaamse helden'-taferelen [andere belichting, lichte accentuering in kledij, andere speelstijl, andere taalkleur... (maar het is van het grootste belang, dat de diverse taferelen naadloos in elkaar overgaan

PERSONAGES

(5 dames - 5 heren)

Cindy : kapitein, fluisterende struik
 Wendy : Delfine, Oprah Winfrey achtig mens, Pardoës
 Nancy : Lucia, Alfonsine, Silly Sally, fluisterende struik
 Conny : maffiosa, de Fransman, ConnyPauwels
 Debby : luchthavenstem, Stinky Weirdo, vaquero
 Groucho : voorzitter, vader, dokter, vaquero
 Gummo : Victor
 Chico : Jan, Wilbur Nipplenapple
 Harpo : Donatus, Eugene Dildo
 Zeppo : de Zweed, Toni Steiner, matroos, postbode

De vele andere (hier niet vermelde) rollen en tussenkomsten worden vervuld door wie op dat moment beschikbaar/aanspreekbaar is
 Het is echter ook mogelijk de diverse rollen te laten spelen door een onbeperkt aantal acteurs (met een minimum aan dubbelrollen en met eventueel figuratie)

In de scènes met de belevenissen van de 'Vlaamse helden' kunnen de acteurs hun eigen naam gebruiken, en kan de naam 'Vlaamse Helden' vervangen worden door de naam van het eigen gezelschap.

Wat technische vereisten betreft :

Vanuit de aard van de zaak vereist het hele stuk slechts een minimum aan decor en kostumering - maar uiterste zorg zal aan het licht moeten besteed worden.

Voor (o.a.) de 'off-screen'-commentaren dient wellicht een geluidsinstallatie voorzien.

Voor de liedjesbegeleiding en de geluidseffecten zou een orkestje optimaal zijn - anders zorgen de acteurs zelf voor bruitage en begeleiding (eventueel met cassettes)

Indien de Hedies voor onoverkomelijke problemen zorgen, kunnen ze (eventueel mits creatieve tekstaanpassingen) weggelaten worden.

E E R S T E D E E L**Scene 1**

Het hele stuk door (en niet alleen waar het expliciet vermeld staat) kunnen spe(e)l(st)ers pancartes tonen met daarop bijv. de scène-titel, verduidelijkingen, opmerkingen... (ad libitum)

PRELUDIAIR CHANSON

Met nieuwjaar vroeg mijn tante mij
 Wat wil jij later zijn
 Ik dacht is dit een raadseltje
 Want god ik was nog klein
 Ze zei word jij verpleger
 Of misschien wel diligent
 Een kleuteijuf, een kok of
 Zoals ik een hartpatient

'k Zei tante 'k word artiest en ik
 Kom daag'lijks op t.v.
 Als schilder als acteur
 Als cineast of chansonnier
 Het duurt niet lang voor ik een eerste
 Meesterwerk voltooi
 Ik word een dienaar van de kunst
 Maak alles wondermooi

Maar 'k ben nu groot en zie
 De wereld is een ballentent

Alleen de centen tellen
 Dus wat heb je aan talent
 Wat zou ik nu nog streven
 Naar erkenning roem of eer
 De wereld kan de pot op
 Blaas hem in de stratosfeer

Het rolluik neer de deur op slot
 Gordijnen heel'maal dicht
 Een half pak watten in mijn oor
 Geen enkel streepje licht
 Hier in mijn hoofd ben ik de baas
 Mijn hersens zijn van mij
 Alleen wie in zijn dromen leeft
 Die is helemaal vrij
 Alleen wie in zijn dromen leeft
 Die is helemaal vrij

Scene 2

ELDORADO : INTROLADO

In het hele stuk kunnen de acteurs die niet aan de beschreven handeling deelnemen, aanwezig blijven op de scène. Attributen, decorstukken... worden door de andere acteurs aangebracht waar nodig, maar als principe geldt, dat het speelvlak zo sober mogelijk wordt gehouden. Een verteller (bijv. Debby) leest offscreen voor. Gummo beeldt de rol van Victor uit. Hij heeft moeite om synchroon te blijven met de tekst.

VERTELLER : : Op zekere morgen in het jaar 1849 zat een jonge klerk alleen in het kantoor van een koopmanshuis te Antwerpen. Hij was rijzig van leden en blond van

haar... *(indien nodig wordt of de acteur die Victor speelt, of de tekst aangepast)* zijn fijn en zuiver gelaat en iets dromerigs in zijn uitdrukking lieten vermoeden, dat hij zeer zachtmoedig was *(Victor tracht dit uit te beelden)*, alhoewel de fonkeling van zijn blauwe ogen van een zekere karaktervastheid getuigde *(idem)*. Hij was aan 't schrijven, doch hij zag herhaaldelijk naar een prospectus, die geopend op de lessenaar lag. *(bij gebrek aan prospectus wordt in de gauwte door een andere acteur de Playboy aangedragen)* Wat daarin te lezen stond, scheen hem telkens opnieuw aan te trekken, want dikwijls wendde hij de aandacht van zijn arbeid af. Hij las met doffe, ontroerde stem:

VICTOR : : "Als de avond is gevallen, met de maan als enige getuige, paradeert hete Helga door het boudoir, gehuld in een piepklein doorschijnend baby-dolletje. Met slagroom besmeert ze dan haar..." *(De verteller kreunt. Victor dreunt nu tegen zijn zin een van buiten geleerde tekst af)* "Men vindt er het goud schier in overvloed, zodat men zich slechts te bukken heeft om de schatten op te delven."

VERTELLER : : De klerk zuchtte en hief de ogen klagend ten hemel. *(Victor doet dit)* Iemand opende de deur van het kantoor. *(Mite. Niets gebeurt. Verteller met meer aandrang:)* Iemand opende de deur van het kantoor.

(De acteur die Jan zal spelen (bijv. Chico) wordt aangestoten, zegt)

JAN : : Shit dat is mijn wacht! *(Vlug maakt hij zich klaar, geholpen door bereidwillige handen.)*

VERTELLER : : Het was een jongeling met enigszins rode wangen *(worden ter plekke bijgeschminkt)*, helderzwarte ogen *(idem)* en een open gelaat.

(Jan komt het kantoor binnen.)

VICTOR : Jan vriend gij zult bekeven worden. Mijnheer uw vader heeft over uw telaar komen al gemord.

JAN : *(treurig)* Bah, er is niet veel meer aan gelegen, mijn goede Victor.

VERTELLER : *(nog steeds offscreen, bestraffend)* ...antwoordde hij op zegevierende toon.

JAN : (*zegevierend*) Bah, er is niet veel meer aan gelegen, mijn goede Victor. Het is beslist:
ik zeg vaarwel aan dit papier... aan dit papieren...

IEMAND : (*bijv. Wendy - souffleert bereidwillig*) ...aan dit papierkrabberstieltje.

JAN : ... aan dit papierkrabberstieltje, en - hoera! - ik ga de wijde wereld in!

VICTOR : Wat wilt gij zeggen?

JAN : De prospectus van 'la Californienne'. (*toont de Playboy, leest*) "Omgeven door de weelderige heuvels stoot de begerige delver op schitterende schatten!" Het schip 'Jonas' zal binnen vijftien dagen naar het Goudland varen. Ik zal daarbij zijn!

VICTOR : Gij vaart naar Califomie?

JAN : Ik zie in deze reis een goed middel om het versmachtend kantoorleven te ontvluchten.
Over twee weken ben ik vrij!

VICTOR : Hoe gelukkig zijt gij!

(*Algemeen gemor zwelt aan.*)

1880

Scene 3

VLAAMSE HELDEN GO AMERICAN

CONNY : Ja sorry, dat kan zo niet.

CINDY : Wat een taal, jongens toch!

NANCY : Wat voor stuk is dat eigenlijk?

GROUCHO : (*de voorzitter van de Vlaamse Helden*) Eldorado': een bewerking van 't Goudland' van Conscience...

WENDY : De prehistoric! (*leest voor*) Men kan er het uitnemende, kostelijke metaal bij hopen tegaderzamelen.'

GUMMO : (*neemt over*) Te schone gedachte! Wij zouden ginder, evenals hier, lief en leed tezamen delen!' t Kan zo in een Vlaamse soap.

GROUCHO : Natuurlijk! Niks prehistoric! Tijd voor een nieuwe theatertaal: weg met het postmodernisme, hier komt het televisionisme!

CINDY : Wablief!

ZEPPO : Ja, wablief, dat zei Van Gogh ook altijd nadat hij zijn oor had afgesneden.

SUCCULENTE SECRETARESSE : *(afhankelijk van aanbod en smaak - op met telegram)*

Telegram voor De Vlaamse Helden! Uit Amerika. Van de "Flemish Original Dickheads in the Capital of America".

WENDY : Van de wat?

SUCCULENTE SECRETARESSE : De Fodca, een vereniging van Vlamingen in Amerika, en ze nodigen ons uit om ginder te komen spelen.

SECPTICUS : *(bijvoorbeeld Conny)* Ons? De Vlaamse Helden?

SUCCULENTE SECRETARESSE : Natuurlijk! De meest representatieve toneelkring van Vlaanderen, dames en heren!!! Op tournee door Amerika!

GROUCHO : Op Broadway!!

ZEPPO : Ik vind dat we d'r naartoe moeten gaan.

IEMAND : *(bijv. Nancy)* 't Is de kans van ons leven!

SCEPTOCIS : De kans van ons leven om ons belachelijk te maken ja.

IEMAND : *(bijv. Cindy)* En wat gaan we ginder dan spelen?

IEMAND ANDERS : *(bijv. Gummo)* Wat we aan 't repeteren zijn, natuurlijk, Eldorado'.

SCEPTCUS : Eldorado?

ALLEN : Eldorado!!!

GROUCHO : *(neemt een besluit)* Mijn valies!

ALLEN : *(nemen een besluit - o kuddegeest)* Ons valies!!!

Er wordt gezongen :

denk je dat het moog'lijk is
 wil jij niet met me mee
 we laten alles achter
 in een luchtballon voor twee
 denkje dat je durven zou
 bestemming onbekend
 geen zorgen om ons hoofd
 als in een ouderwetse prent

en de mensen op de vlucht
ergens aan de zuidzee
in het water hemelsblauw
of ergens op de zuidpool
samen bibb'ren van de kou

ons doel een land dat niet bestaat
ver weg van al wat moet
ver weg van wat niet kan of mag
van wat er niks toe doet
vaarwel de sleur vaarwel de stress
ze zien ons nooit meer weer
ver weg voor eeuwig en altijd
of toch zo ongeveer

denk je dat het moog'lijk is
wil jij niet met me mee
we laten alles achter
in een luchtballon voor twee
als jij dat wil als ik dat durf
dan ga je mee met mij
en heel misschien daar op het eind
hou jij dan wel van mij

Scene 4

ELDORADO : DE LICHTJES VAN DE SCHELDE

VERTELLER : (*bijv. Zeppo - off-screen - de overdadige stijl savourender*) Op de middag stond een menigte mensen langs de boord der Schelde, het verwonderd oog gericht op een schone brik, met wapperende vlaggen behangen, op de kabbelende waterspiegel...

IEMAND : (*bijv. Cindy*) Tempo tempo tempo!!

VERTELLER : (vlug, met Antwerps accent) D'r lag nen boot aan 't Scheld gereed voor naar Amerika te varen.

ANDERE VERTELLER : (*bijv. Conny - min of meer 'normaal' vertellend*) De 'Jonas' zou die avond vertrekken naar het beloofde Goudland. Aan de kade speelden zich hartverscheurende taferelen af.

VADER VAN LUCIA EN JAN : (*bijv. Groucho - tot Jan:*) Mijn zoon: gij ontgoochelt mij. Een zekere toekomst geeft gij op voor een leven in de bossen bij de wilde beesten. (*tot Victor*) En gij Victor. Ik dacht dat gij... (*met een veelbetekenende bliknaar zijn dochter Lucia, bijv. Nancy*) ... verstandiger waart. Enfin. Een geit vindt al vlug een andere bok. (*tot Lucia*) Notaris Calff bijvoorbeeld. Weduwnaar, welgesteld... Financieel zult gij er wel bij varen. Dag. (*en weg*)

VICTOR : Lucia, zult gij op mij wachten?

LUCIA : (*in tranen*) Victor, zult gij ginder aan mij denken?

VICTOR : Ikbeloofhetu, Lucia. Kijk... (*wijstomhoog*) De sterren zullen ons verbinden.

LUCIA : (*is eigenlijk ook maar een lompe koe*) Op de middag zijn er toch geen sterren, Victor?

VICTOR : Luister...

(Een klokkenspel weerklinkt - sterretjes worden over Victor en Lucia uitgestrooid - de muzikanten neurien een ontroerende voois.

VICTOR : Elke avond om negen uur zullen wij beiden naar de Zwaan kijken, en aan elkaar denken...

LUCIA : (*zie boven*) De Zwaan?

VICTOR : Het sterrebeeld. (*Lucia lacht lief maar schaapachtig*) Kijk Lucia. Men begint bij de Grote Beer. Ja?

LUCIA : Nee...

VICTOR : Zijn zeven heldere sterren vormen een gemakkelijk herkenbare figuur: een vierhoek met een staart van drie sterren. Daarom noemt men hem dan ook de Grote Beer.

LUCIA : *(om het niet te vergeten)* degrotebeerdegrotebeerdegrotebeer

VICTOR : Verbindt men nu de bovenlinkerster en de onderrechterster van de vierhoek door een denkbeeldige diagonaal die men zeven keer verlengt, dan komt men bij de Lier - zo genoemd wegens haar gelijkenis met... Lucia?

LUCIA : Een zwaan?

(Victor dreigt het op te geven. Jan grijpt in, komt bij Lucid)

JAN : Uw medaillon.

LUCIA : *(begrijpt het niet, kijkt in de lucht.*

JAN : Uw medaillon, kom, *(Jan neemt uit haar korsage een medaillon en geeft het cum Victor.* Anders staan we hier over een week nog.

VICTOR : Dank beveling.

(Victor klapt het medaillon open, de muzikanten neurien hartverscheurend Victor is ontroerd Lucia is een schaapachtig lachende lompe koe. De scheepsbel luidt.

VERTELLER : (bijv. Zeppo) Het vertrek!!!

KAPITEIN : (bijvoorbeeld Cindy) Welkom aan boord van de Jonas, landrotten, welkom!

(Jan en Victor vermennen zich en gaan aan boord De kapitein geeft hen een fles rum.)

KAPITEIN : Een fles rum om de overtocht goed in te zetten!

JAN : Bedankt, kapitein!

(Twee dames, Alfonsine en Delfine (bijvoorbeeld Nancy en Wendy) komen ook aan

board

KAPITEIN : En een fijne sigaar voor na de maaltijd!

DELFINE : (*krijgt een sigaar van de kapitein.*) Dank u kapitein! (*Ze krijgt een klapje op het achterwerk. Delfine, blij om het succes - tot Alfonsine*) De kapitein heeft het voor mij, geloofik!

ALFONSINE : (*pisnijdig*) Pf! Mannen! Ze geven een vrouw een sigaar en ze denken dat ze alles mogen.

KAPITEIN : (*tot Alfonsine*) Een Kerk en Leven voor onderweg, alstublieft madame!

ALFONSINE : (*gecharmeerd*) O dank u meneer!

KAPITEIN : Kapitein, mevrouw, kapitein!

ALFONSINE : Zeg maar Alfonsine, kapitein.

KAPITEIN : Alfonsine Kapitein, da's ook toevallig! (*ze lachen gedistingeerd*)

IEMAND : (bijv. Conny) De kwaliteit van de moppen, daar mochten ze wel nog wat aan werken.

DELFINE : (*wil weer wat aandacht van de kapitein*) En hoeveel mensen werken er eigenlijk op uw schip, kapitein?

KAPITEIN : Ongeveer één vijfde, mevrouw.

DELPHIN : (*denkt na maar snapt hem niet.*) Dat begrijp ik niet.

KAPITEIN : (*met blik naar hetpubliek*) Troost u, u bent de enige niet. Iedereen aan boord!

DONATUS : (bijv. Harpo) (*vanuit de zaal*) Hee wacht eens! Wacht op mij!

KAPITEIN : Wat is dat daar allemaal!

IEMAND : (bijv. Nancy) 't Is Donatus Kwik, kapitein!

ALLEN : (*met veel leedvermaak*) Ja, 't is Donatus Kwik, kapitein!

KAPITEIN : Wat? Nee, alstublieft, niet Donatus Kwik, alles, maar geen Donatus Kwik.

ALLEN : (*idem*) Jaja, Donatus Kwik!

KAPITEIN : Donatus Kwik, net op tijd. Donatus Kwik, godverdomme. (*tegen toeschouwer*)
Da's 't stomste kicken dat er in heel Conscience rondloopt. We vertrekken!

(*De melodie van het volgende liedje wordt ingezet.*)

KAPITEIN : *(met autoriteit)* Kom Donatus! *(Donatus komt tegen zijn zin aan boord)*

ALLEN : zingen : Wind in de Zeilen (1)

De wind in de zeilen
Het anker omhoog
Matrozen op post en
Een traan in het oog
We zeggen vaarwel
Aan wie blijft op het land
Op zee zet je kommer
En kwel aan de kant!

De meeuw is mijn leidsman
De maan mijn kompas
Vooruit met de geit
Kapitein geef maar gas
We zeggen vaarwel
Aan wie blijft op het land
Op zee zet je kommer
En kwel aan de kant!!!

Scene 5

ELDORADO : HET LEVEN AAN BOORD VAN EEN TRANSATLANTIEKER
IN DE NEGENTIENDE EEUW

VERTELLER : (bijv Wendy) Het leven aan boord van een transatlantiek in de negentiende eeuw : hier valt eigenlijk niets zinnigs over te vertellen.

Scene 6

ELDORADO : DE KAPITEIN ZINGT EEN LED

(De kapitein zet zich in positie om een lied te zingen. De kok luidt de scheepsklok voor de maaltijd)

DONATUS : Ah! Een lekker panneken voor t buiksken van 't manneken!

ZWEED : *(De 'Zweed met de knevel' (bijv. Zeppo) komt achter Donatus en bedekt diem ogen. Met hoog stemmetje)* **Kissie kissie!**

DONATUS : **Kissie kissie? Ik ben benieuwd!** *(Donatus tuit de lippen in de overtuiging, dat hij een welgemikte zoen zal krijgen)*

ZWEED : *(Steelt vingervlug Donatus' geldbeugel. Tot publiek, toont knevel)* **En ik ben de Zweed met de Knevel!**

ALLEN: *(behalve Donatus)* **Brrrrr! De Zweed met de Knevel!**

(De Zweed met de Knevel verdwijnt grinnikend, Donatus blijft met getuite lippen en gesloten ogen staan, heeft niets door. Een op snel geldgewin beluste dame (bijv. Debby) komt voorbij.)

DONATUS : **Kissie kissie?** *(De op snel geldgewin beluste dame geeft hem een zoen. Mmmmmm!! (opentogen)* **Tenkjoe!**

DEBBY : *(vol charme)* **Verdient dat geen beloning? Hmm?**

DONATUS : *(wilgeldbeugel nemen)* **Mijngeld! Gestolen!**

DEBBY : **kHad het kunnen denken!** *(weg)* **Profiteur!**

DONATUS : **Mijn geld! Mijn geld! Help! Meneer Jan! Kapitein!**

KAPITEIN : **Straks. Na mijn lied.** *(De kapitein zet zich in positie om een lied te zingen.)*

ZEKE : *(bijv. Nancy - ziek op)* **Ik wil een dokter! Ik wil een dokter!**

DOKTER : *(erbij - bijv. Groucho)* **Riep iemand mij?**

ZEKE : **Dokter...**

DOKTER : **Ah, een zieke.** *(roept naar het scheepspersoneel)* **Elke zieke heeft recht op een**